

**2021 – DOSARELE PATRIMONIULUI (LXXIII): viitorul hârtiei ...
 în arhive - eu cred în viitorul culturii românești mai mult decât cred în viitorul
 culturii europene! - Anul omagial și comemorativ!**

Despre valoarea ...
culturală
 a cimitirelor!

Dosarele
 patrimoniului (LXXIII)

2021

Anul comemorativ
 al celor adormiți
 în Domnul ...

1907 - 1986 ... la rădăcinile culturii, noi ne întâlnim cu
 China, cu India, cu Indochina, cu Oceania!

Prin bătrâne documente
 Aflu nume după nume -
 Într'un șir o vieță-'ntreagă
 Ce s'a stîns de mult din lume...

între două mari culturi,
 Occidentul și Orientul, noi
 putem înălța un fel de pod...

Eu cred în viitorul culturii românești mai
 mult decât cred în viitorul culturii europene

35 ani de la sringerea din viață
 Mircea Eliade
 tînăr
 In arhiv

Despre valoarea documentelor din arhive - acestea dezvăluind adevărata istorie a popoarelor - ne mărturisesc versurile poeziei „In arhiv”, apărută în „Tribuna” nr. 110 din 18/30 maiu 1897, în secțiunea „Foița Tribunei”: «Prin bătrâne documente/ Aflu nume după nume - / Într'un șir o vieță-'ntreagă/ Ce s'a stîns de mult din lume .../ Patimi, simțuri îngropate,/ După secolii, vii par eară:/ Veselia săltăreață,/ Desperarea grea, amară .../ Inimici, amici murit'au/ Și'n pământ se prefăcură - / Și din litere renaște/ A lor dragoste și ură .../ Dar topită-'i ghița urei,/ Stînsă-'i flacăra iubirei -/ Dintre șire par'că-'mi sună/ Jalnic cântul nimicirei ... *Regulus*»

Preocupările pentru viitorul documentelor și a hârtiei în general au existat în toate vremurile. În „Tribuna poporului” nr. 98 din 24 Maiu (5 Iunie) 1897, la rubrica „Felurimi” apărea articolul „Hârtia și viitorul”: «Când Chinezul Cse-Lün, înainte de asta cu două mii de ani, a inventat hârtia, desigur nu s'a gândit, că astăzi noi, începând dela pachetarea cașului, o vom folosi-o la toate-celea. Și la ce nu se întrebuințează azi hârtia? În America, dimineața se taie un arbore gigantic și-l duc îndată la fabrică, ear seara arborele e deja prefăcut în hârtie, și ce e mai mult, pe această hârtie sunt deja tipărite cele mai proaspete noutăți. În locul păsărelelor ce cântau pe crengile arborelui acuma e acoperit cu litere! Întrebuințarea cea mai nouă a hârtiei este, că ea se folosește la fabricarea de chibrituri (aprinjoare) și la edificarea caselor. În Anglia din hârtie se pregătesc chibrituri. În

America se edifică case din hârtie. Păreții acestor case nu sunt așa de subțiri ca o ploaie două să-i și spele, ei sunt groși de jumătate de metru. Casele acestea iarna sunt foarte călduroase, ear' vara răcoroase; cauza e, că hârtia este rea conducătoare de căldură».

Meditând, la cugetarea lui Zenon din Elea: „**Zeus își nota cronicile pe piei de animale ...**”, dezbateră despre viitorul hârtiei și a culturii scrise va continua. Pasul de la cultura orală, la cea scrisă a fost făcut! Acum, ce urmează?

În „**Anul comemorativ al celor adormiți întru domnul ...**” ar trebui să păstrăm un moment de reculegere în memoria celui mai ilustru reprezentant al diasporei române, din toate vremurile: **scriitorul, filozoful, profesorul și istoricul religiilor, Mircea Eliade (1907 - 1986). La 35 de ani de la stingerea sa din viață**, România nu a reușit să-i publice integral opera, tinerii români nedescifrând libertatea religioasă și nedescoperind literatura fantastică. Sunt memorabile cugetările sale, din care reproducem un pasaj dintr-un interviu: « ... **Cazul culturii românești este extrem de interesant mai ales pentru viitorul acestei culturi. Eu cred în viitorul culturii românești mai mult decât cred în viitorul culturii europene.** În ce sens? Noi ne aflăm realmente la mijloc între două mari culturi, **Occidentul și Orientul, noi putem înălța un fel de pod**, putem înlesni comunicarea valorilor din Orient în Occident și viceversa. Și asta nu numai pentru că suntem unde suntem în Orient și, totuși, în Occident-, dar pentru că suntem una din puținele culturi europene care am păstrat încă vii anumite izvoare ale culturii populare și, deci, arhaice. Așa se întâmplă în cultura asiatică, unde sursele sunt încă vii la nivelul folcloric. Dar noi avem și cultura noastră modernă. Noi, deci, putem avea un dialog mai rodnic cu orientalii pentru că oarecum aveam aceeași structură (această cultură arhaică populară). Acolo unde există o cultură de acest fel, rădăcinile merg foarte în adânc. **Acolo, în adânc, la rădăcinile culturii, noi ne întâlnim cu China, cu India, cu Indochina, cu Oceania.** Franța, Germania, Suedia nu mai au asta, au numai cultura modernă și doar urme de cultură sătească. Așa că, așa cum suntem așezați și în felul cum a crescut istoria țării noastre, văd anumite posibilități în viitor pe care numai noi le avem. Zic noi, nu numai noi, românii, ci noi, cei din Est. Probabil că, totuși, noi, românii, avem cele mai multe șanse, pentru că suntem legați în adânc și de romanitate, și de cultura occidentală în genere» (interviu Adrian Păunescu, apărut în www.jurnalul.ro la 8 iunie 2009).

În școlile din România, Mircea Eliade se predă la nivel de „**Memorii – literatură de frontieră**”. Elevii nu știu că tânărului Eliade i s-a interzis în copilărie să citească, în acele vremuri medicina neavând remedii pentru o miopie gravă, avansată. Părinții l-au îndrumat să nu-și obosească ochii cu cititul, consecințele fiind logice: corigent la română și la limbile străine. Așa a învățat pianul și a devenit pasionat de muzică, pentru ca la maturitate romanul „**Adolescentului miop**” să devină un „best-seller”, iar Mircea Eliade să fie idolul generațiilor de hipioți din întreaga lume. Povestea de succes a lui Mircea Eliade, ar trebui să se predea în toate școlile din România. Proclamarea de către Biserica Ortodoxă Română a anului 2021 – „**an omagial al pastorației românilor din afara României și comemorativ al celor adormiți în Domnul; valoarea liturgică și culturală a cimitirelor**” este crucială pentru viitorul țării noastre, în condițiile în care multe voci politice susțin că diaspora românească a depășit de mult 10 milioane de români, fiind printre țările cu cea mai ridicată rată de expatriere.

Analizând Programul-cadru lansat (program liturgic, cultural, mediatic, publicat în „Lumina”, 10 ianuarie 2021), remarcăm faptul că în prima jumătate a anului se va aborda - pe multiple planuri - tema I. „Anul omagial al pastorației românilor din afara României” (cu componente distincte: istorie, activitate misionară, organizare canonică și pastorală, etc), pentru ca în a doua jumătate a anului 2021 să fie tratată tema II „Anul comemorativ al celor adormiți în Domnul; valoarea liturgică și culturală a cimitirelor”. Seria de articole „**Dosarele patrimoniului**” va prezenta ambele teme în conexiune, obiectivul central fiind protejarea și conservarea patrimoniului cultural material și imaterial, păstrat în cimitire. Semnalăm „**Valoarea culturală a cimitirelor ortodoxe**” și acțiunile durabile pentru protejarea acestora (conform programului adoptat): a) **Cimitirele – expresie de respect** și pioasă aducere aminte față de înaintași; b) **Cimitirele – expresii ale timpului** orientat spre eternitate prin permanenta comemorare a decedaților; c) **Cimitire din România reprezentative** prin istoria lor și prin personalitățile înhumate în cuprinsul lor (ex: cimitirul Mănăstirii Cernica, cimitirul Bellu din București, etc); d) **Monumente, inscripții, mărturii** reprezentative din cimitirele românești; e) **Mausoleele** ridicate în memoria ostașilor români – mărturii ale prețuirii pe care poporul român o poartă acestor eroi ai neamului; f) **Mijloace și acțiuni durabile de organizare și amenajare a cimitirelor**: impactul legislației în vigoare în ceea ce privește cimitirele; regulamentele pentru administrarea cimitirelor parohiale, etc. g) **Moartea și provocările etice** ale societății actuale (eutanasie, incinerare).

Un program complex, ce poate genera o dezbatere la nivelul întregii societăți, cu privire la scopul acestei protejări și promovări. Va fi „**patrimoniul cultural local în slujba ... comunității?**”

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-dosarele-patrimoniului-lxxiii-viitorul-hartiei--in-arhive-eu-cred-in-viitorul-culturii-romanesti-mai-mult-decat-cred-in-viitorul-culturii-europene-anul-omagial-si-comemorativ-156588.html>

În: Tribuna, 11 februarie 2021